

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอเนินคมพัฒนา จังหวัดระยอง
ข้อมูล ณ วันที่ ๑๕ เดือนกรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล นายวิชัย ไพรโรจน์

๒. เลขประจำตัวประชาชน

๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ ๑๙๖ หมู่ที่ ๒ ตำบลมะขามคู่ อำเภอเนินคมพัฒนา จังหวัดระยอง

โทรศัพท์ ๐๘๖ - ๑๕๐๘๔๒๔

ปีเกิด พ.ศ. ๒๕๐๕

๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง

๕. ระดับการศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

สถาบันการศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเพชรบุรี

คณะ/สาขาวิชา เกษตร

๖. อาชีพปัจจุบัน

☐ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว

☒ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร

ระบุ สมาชิกสภาเทศบาลเมืองมะขามคู่

๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร ๗๒๕,๐๐๐ บาท/ปี

๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๐

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก สับปะรด

๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๑ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

แปลงสาธิตการปลูกสับปะรดพันธุ์ปัตตาเวีย เป็นการสาธิตการปลูกสับปะรดให้มีคุณภาพและสามารถลดต้นทุนโดยการใช้หมักชีวภาพ ในพื้นที่ขนาด ๒๐ ไร่ ที่ตั้งแปลง : หมู่ที่ ๒ ตำบลมะขามคู่ อำเภอเนินคมพัฒนา จังหวัดระยอง พิกัด ๔๗P, X : ๗๒๘๕๓๖ Y : ๑๔๒๓๒๗๒

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๕ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

๑. ฐานการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ : มีการปลูกพืช ไม้ยืนต้น และผลไม้ เช่น ขนุน, ฝรั่ง, มะนาว และมะพร้าว สามารถนำผลผลิตที่ได้ไปประกอบอาหารเพื่อรับประทาน และนำผลผลิตบางส่วนไปจำหน่ายเพื่อเป็นรายได้เสริม

๒. สถานการเรียนรู้การปรับปรุงบำรุงดิน : มีการตรวจค่าวิเคราะห์ดินเบื้องต้นด้วยชุดทดสอบ ให้คำแนะนำในการบำรุงดินเพื่อให้เหมาะสมต่อการปลูกพืช รวมทั้งมีการผลิตน้ำหมักชีวภาพเพื่อให้เกษตรกรและผู้ที่สนใจสามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อไปได้

๓. สถานการเรียนรู้การเลี้ยงไก่ไข่ : การเลี้ยงไก่ไข่เป็นการลดต้นทุนในการจัดหาวัตถุดิบเพื่อประกอบอาหารในครัวเรือน และหากเพียงพอต่อการบริโภคยังสามารถนำไข่ไก่ไปจำหน่ายเป็นรายได้เสริม

๔. ฐานการเรียนรู้การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า : มีการให้ความรู้ในเรื่องการให้น้ำสับปะรดในปริมาณที่เหมาะสม และคําค่าตามความต้องการของสับปะรด โดยการให้น้ำสับปะรดอยู่ที่สัปดาห์ละ ๑-๒ ลิตร/ต้น โดยอิงจากปริมาณน้ำฝนที่ตกในพื้นที่ หากมีปริมาณน้ำฝนที่เพียงพอก็ไม่จำเป็นต้องให้น้ำแก่ต้นสับปะรด นอกจากนี้ควรให้น้ำก่อนและหลังการออกดอกของสับปะรด และจะทำการหยุดให้น้ำก่อนการเก็บเกี่ยว ๒๐-๓๐ วัน

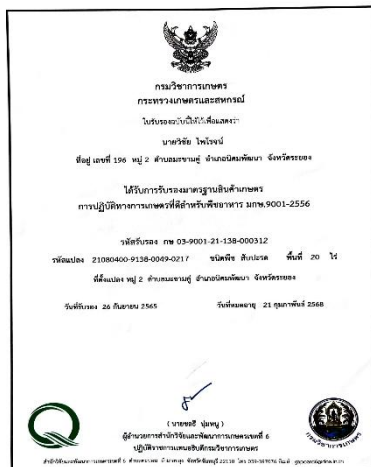
๕. ฐานการเรียนรู้การดูแลและการปลูกสับปะรด : เป็นการสาธิตการปลูกสับปะรดพันธุ์ปัตตาเวีย การเลี้ยงหน่อเลี้ยงตอเพื่อใช้ขยายพันธุ์ การบังคับการออกดอก การเก็บเกี่ยวผลผลิตสับปะรด และการดูแลหลังการเก็บเกี่ยว

๕. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวนหลักสูตร ประกอบด้วย

๕.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน ๒ หลักสูตร ประกอบด้วย

- การลดต้นทุนการผลิต โดยการใช้ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมีในการบำรุงสับปะรด เนื่องจากปุ๋ยเคมีมีราคาที่สูงขึ้น
- การผลิตพืชให้มีคุณภาพ มีการขอการรับรองมาตรฐานการผลิต “มาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืชอาหาร มกษ. ๙๐๐๑-๒๕๕๖ ชนิดพืชสับปะรด”

๕.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน ๑ หลักสูตร ประกอบด้วย

- เศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ จากหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ เป็นแนวทางในการพัฒนาที่นำไปสู่การพึ่งพาตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับเกษตรกร เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญา ส่วนทฤษฎีใหม่เป็นแนวทางปฏิบัติ โดยทฤษฎีใหม่เป็นตัวอย่างที่เป็นรูปธรรมของการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง จึงได้มีการปลูกพืช ผักสวนครัว ผลไม้ และไม้ยืนต้นเพื่อเป็นการใช้พื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งเรียนรู้ศึกษาดูงานและใช้ประโยชน์ในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๕.๒ หลักสูตรเสริม จำนวน ๑ หลักสูตร ประกอบด้วย

- บัญชีครัวเรือน นายวิชัย ไพรโจน เป็นครุบัญชีอาสา มีการเข้ารับการอบรมการจัดทำบัญชีครัวเรือนเพื่อเป็นเครือข่ายในการขับเคลื่อนงานถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านบัญชี และสามารถขยายผลไปสู่เกษตรกรรายอื่นๆ ต่อไป

๕.๓ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุมานจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

- หลักสูตรการลดต้นทุนการผลิต เพื่อให้เกษตรกรในพื้นที่และผู้สนใจได้มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีการปลูกสับปะรดให้มีคุณภาพและสามารถลดต้นทุนการผลิตโดยการใช้ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพ มีการสาธิตการทำน้ำหมักชีวภาพแล้วนำไปใช้ในแปลงสาธิตการปลูกสับปะรด โดยมีการเฝ้าสังเกตต่อซึ่ง ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับน้ำหมักชีวภาพเพื่อลดต้นทุนการใช้ปุ๋ยเคมี ผลผลิตสับปะรดที่ได้ เมื่อเทียบจาก ปี ๒๕๖๔-๒๕๖๖ ผลผลิตต่อไร่ (กก.) ดังนี้
ปี ๒๕๖๔ ผลผลิตต่อไร่ (กก.) ของจังหวัดระยองอยู่ที่ ๕,๙๐๐ กก. ของเกษตรกรต้นแบบอยู่ที่ ๖,๐๐๐ กก.
ปี ๒๕๖๕ ผลผลิตต่อไร่ (กก.) ของจังหวัดระยองอยู่ที่ ๕,๘๑๙ กก. ของเกษตรกรต้นแบบอยู่ที่ ๕,๙๙๐ กก.
ปี ๒๕๖๖ ผลผลิตต่อไร่ (กก.) ของจังหวัดระยองอยู่ที่ ๕,๘๔๘ กก. ของเกษตรกรต้นแบบอยู่ที่ ๕,๙๗๐ กก.

นอกจากนี้ยังมีการใช้ปุ๋ยหมักซีไกร่วมด้วย แต่เนื่องจากปุ๋ยซีไกรมีกลิ่นเหม็นจึงมีข้อจำกัดในการใช้งานแต่ละครั้ง
สูตรน้ำหมักชีวภาพ ประกอบด้วย

๑. กากน้ำตาล
๒. พลาสติก (เศษปลา)
๓. สารเร่งซูเปอร์ พด.๒
๔. EM (Effective Microorganisms หรือ จุลินทรีย์ที่มีประสิทธิภาพ)

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

๑. การมีส่วนร่วมในฐานะผู้แทนหน่วยงาน/องค์กรในคณะกรรมการ/ประธาน ศพก. ระดับจังหวัด/อกม. เข้าร่วมประชุมเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการด้านการเกษตรในเวทีต่างๆ ทั้งการประชุมระดับจังหวัด และการประชุมระดับอำเภอ โดยแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนมีการศึกษานโยบายจากกระทรวงเกษตรฯ ยุทธศาสตร์ชาติ หรือแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฯ นำเสนอข้อมูลสถานการณ์ปัจจุบันด้านการเกษตรของพื้นที่

เช่น ปัญหา ความต้องการของเกษตรกร พื้นที่เพาะปลูก ข้อมูลผลผลิต ฯลฯ เสนอแนวทางหรือโครงการที่จะบรรลุเป้าหมายของแผน เช่น การพัฒนาแหล่งน้ำ การส่งเสริมเกษตรแปลงใหญ่ การใช้เทคโนโลยีเกษตรแม่นยำ

๒. การมีส่วนร่วมของภาคประชาชน/เกษตรกร เข้าร่วมเวทีรับฟังความคิดเห็นที่หน่วยงานรัฐจัดขึ้น เป็นตัวแทนกลุ่มเกษตรกร เข้าร่วมเสนอความคิดเห็นในที่ประชุม ร่วมกิจกรรมระดมความคิดเห็น นำเสนอปัญหาและความต้องการจริงจากพื้นที่ เช่น ปัญหาน้ำ ตลาด ราคาปุ๋ยและสารเคมี เสนอข้อคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการที่สามารถนำไปใช้ได้จริง เช่น การอบรมเทคโนโลยีใหม่ๆ การปรับพื้นที่ทำการเกษตรให้มีความปลอดภัย

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

การจัดทำแผนการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. มีการประชุมร่วมกันระหว่างเกษตรกร ต้นแบบ และคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. บางส่วน เพื่อร่วมกันแสดงความคิดเห็นการพัฒนาฐานเรียนรู้ ความต้องการการพัฒนาในพื้นที่ โดยร่วมกันจัดทำแผนการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. ร่วมกับ เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภออินทนิคมพัฒนา และได้จัดทำแผนพัฒนา ศพก. ของอำเภออินทนิคมพัฒนา

โดยกรมส่งเสริมการเกษตรกำหนดให้มีการประเมินศักยภาพศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หลัก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ เพื่อให้ ศพก. มีความพร้อม ในการถ่ายทอด เทคโนโลยีการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาดแก่เกษตรกร รวมถึงการให้บริการทางการเกษตรให้แก่เกษตรกร ในชุมชน อำเภออินทนิคมพัฒนาจึงแต่งตั้งคณะทำงานประเมินศักยภาพศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภออินทนิคมพัฒนา ประกอบด้วย

๑. นายดบัสวิน เวียงนันท เกษตรอำเภออินทนิคมพัฒนา
๒. นางปณณภา อยู่หนูช แพทย์ประจำตำบลมะขามคู่
๓. นางสาวออย ยี่สุนแซม ศพก.เครือข่าย
๔. นางสาวกชกร แซ่มโซติกะ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

ประธานคณะทำงาน

คณะทำงาน

คณะทำงาน

เลขานุการ

ภาคผนวก 3.2															
แผนปฏิบัติการบูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)															
อำเภอนันทพัฒนา จังหวัดระยอง ประจำปีงบประมาณ 2568															
แผน ราย ศพก.															
ชื่อเกษตรกรต้นแบบ นายวิชัย ไพรจน์ สีนค้ำหลัก สับปะรด															
จุดเด่น การลดต้นทุนการผลิตสับปะรด															
กิจกรรม	ปริมาณ	หน่วย	งบประมาณ	ระยะเวลา											หมายเหตุ
				ค.ค.67	พ.ย.67	ธ.ค.67	ม.ค.68	ก.พ.68	มี.ค.68	เม.ย.68	พ.ค.68	มิ.ย.68	ก.ค.68	ก.ย.68	
1. การเตรียมการ															
- ประชุมหารือคณะกรรมการ ศพก. และ			2,000												
เครือข่าย			2,000												
- การประเมินศักยภาพ ศพก. หลัก															
- ร่วมกันวิเคราะห์โอกาสการพัฒนา ศพก.															
- กำหนดแนวทางการพัฒนาและแผนการ															
สนับสนุน															
- พัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้															
2. การพัฒนาสื่ออาชีพ ศพก.															
2.1 การปรับปรุงฐานเรียนรู้															
- ฐานเรียนรู้การปรับปรุงพันธุ์สับปะรด การทำปุ๋ยหมัก	1	ฐาน													
และปุ๋ยชีวภาพ															
- ฐานเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง	1	ฐาน													
3. การให้บริการของ ศพก.															
3.1 การให้บริการข้อมูล ข่าวสาร	12	ครั้ง													
3.2 การให้บริการด้านการเกษตร															
4. การอบรมเกษตรกร															
- การอบรมเกษตรกรผู้จำหน่ายหลักสุตรและ	3/10	ครั้ง ราย	2,500												
แผนการเรียนรู้ของ ศพก. ตลอดฤดูกาลผลิต															
- สรุปผลการอบรม															
5. พัฒนาศักยภาพ															
- การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาตนเอง															
และสมาชิก															
6. ติดตามประเมินผลและรายงาน															
6.1 การรายงานความก้าวหน้า															
6.2 สรุปผลการดำเนินงาน															

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

เนื่องจากทำการเกษตรปลูกสับปะรดมาเป็นเวลานาน แต่ยังเป็นการทำเกษตรแบบดั้งเดิม ใช้แรงงานคนเป็นหลักในการปลูกสับปะรด มีโรคระบาด ผลผลิตบางส่วนไม่มีคุณภาพและปริมาณลดลง ในปัจจุบันมีเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ ทำให้เกษตรกรต้องปรับตัวมากขึ้น เพื่อให้ผลผลิตสับปะรดมีคุณภาพและปริมาณเพิ่มขึ้น จึงได้หันมาใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วย เช่น การขุดหน่อสับปะรดเพื่อลดการเกิดโรคเหี่ยว

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยี นวัตกรรมมาใช้

การลดต้นทุนการผลิตสับปะรดถือเป็นความท้าทายในการทำเกษตรอย่างหนึ่ง การนำหลัก วิชาการและเทคโนโลยีมาใช้ในการปลูกสับปะรดถูกขับเคลื่อนด้วยปัญหาและความท้าทายที่เกษตรกรต้องเผชิญใน หลายๆ ด้าน เช่น

๒.๑ ด้านการผลิต

ต้นทุนสูง : ค่าแรงงาน ปุ๋ย ค่าเช่าที่ดินและสารเคมีมีราคาสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกษตรกรมีต้นทุนการผลิตที่สูง และส่งผลกระทบต่อกำไรที่ได้รับ

ผลผลิตต่ำและไม่มีคุณภาพสม่ำเสมอ : การปลูกพืชชนิดเดิมไม่มีการปรับเปลี่ยนปลูกพืชหมุนเวียนทำให้ดินมีคุณภาพเสื่อมลง และผลผลิตที่ได้อาจมีคุณภาพไม่สม่ำเสมอในเรื่องของขนาดและรสชาติ ซึ่งไม่เป็นไปตามความต้องการของตลาด

ความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและโรคระบาด : การปลูกสับปะรดในสภาพอากาศที่แปรปรวน เช่น ฝนแล้งหรือฝนตกหนักเกินไป ทำให้ผลผลิตเสียหาย นอกจากนี้โรคพืชต่างๆ เช่น โรคเหี่ยวสับปะรด ก็เป็นปัญหาสำคัญที่ทำให้ผลผลิตเป็นจำนวนมาก

การใช้สารเคมีเกินความจำเป็น : การขาดความรู้เรื่องการใช้ปุ๋ยและสารเคมีอย่างถูกวิธี ทำให้เกิดการใช้สารเคมีเกินปริมาณที่เหมาะสม ซึ่งส่งผลให้มีสารในตรรกค้ำในผลผลิต และยังทำลายคุณภาพของดินในระยะยาว

๒.๒ ด้านการตลาด

ราคาผลผลิตผันผวน : ราคาสับปะรดในตลาดมีความผันผวนสูง ทำให้เกษตรกรไม่สามารถวางแผนการผลิตและการขายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การแข่งขันสูง : มีการแข่งขันสูงทั้งจากในประเทศและต่างประเทศ โดยเฉพาะในตลาดส่งออก ทำให้ต้องพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของผลผลิตเพื่อรักษาส่วนแบ่งทางการตลาด

ความต้องการของตลาดที่ซับซ้อน : ตลาดมีความต้องการที่หลากหลายมากขึ้น เช่น สับปะรดเพื่อแปรรูปและสับปะรดผลสดเพื่อบริโภค ซึ่งมีมาตรฐานคุณภาพและช่วงเวลาการเก็บเกี่ยวที่แตกต่างกัน

ปัญหาและความท้าทายนี้ จึงเป็นแรงผลักดันให้เกิดการนำหลักวิชาการและนวัตกรรมต่างๆ มาใช้ในการปลูกสับปะรดเพื่อแก้ไขปัญหา

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

- การลดต้นทุนการผลิตสับปะรดโดยการใช้น้ำหมักชีวภาพ
- การลดการระบาดของโรคเหี่ยวโดยการชุบน้ำสับปะรดก่อนการปลูก

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

การใช้เครื่องชุบน้ำ/จุ่มสับปะรดก่อนการปลูกเป็นหนึ่งในวิธีการสำคัญที่ช่วยป้องกันและลดการระบาดของโรคเหี่ยวสับปะรดได้เป็นอย่างดี ซึ่งโรคนี้นี้มักเกิดจากเชื้อราและแมลงพาหะ เช่น เพลี้ยแป้ง การชุบน้ำจึงเป็นการจัดการเบื้องต้นที่ช่วยให้หน่อพันธุ์มีสุขภาพดีและต้านทานโรคได้มากขึ้น

หลักการสำคัญในการใช้เครื่องชุบน้ำ

๑. **การเตรียมหน่อพันธุ์** : ก่อนนำหน่อไปชุบ ควรมีการเตรียมหน่อพันธุ์ให้พร้อม โดยเลือกหน่อที่สมบูรณ์ปลอดโรค และมีการฝังให้รอยแผลบริเวณโคนแห้งสนิท เพื่อป้องกันไม่ให้เชื้อราเข้าทำลาย
๒. **การเตรียมสารละลาย** : สารละลายที่ใช้ชุบน้ำหน่อมักประกอบด้วยสารป้องกันกำจัดเชื้อราและสารป้องกันกำจัดแมลง โดยควรเลือกใช้สารเคมีที่ได้รับคำแนะนำจากกรมวิชาการเกษตร และใช้ในอัตราส่วนที่ถูกต้องตามที่ระบุไว้บนฉลาก
 - **สารป้องกันกำจัดเชื้อรา**: ใช้เพื่อป้องกันโรครากเน่าหรือต้นเน่า เช่น สารในกลุ่มฟอสเอทิล-อะลูมิเนียม

- สารป้องกันกำจัดแมลง: ใช้เพื่อกำจัดเพลี้ยแป้ง ซึ่งเป็นพาหะของโรคเหี่ยวสับประรด เช่น สารในกลุ่มมาลาไรออน หรือกลุ่มอื่นๆ ที่แนะนำ

๓. วิธีการซบ

- เครื่องซบหน่อ : เครื่องซบหน่อถูกออกแบบมาเพื่อให้การซบสารละลายเป็นไปอย่างทั่วถึงและรวดเร็ว โดยทั่วไปจะมีถังสำหรับใส่สารละลายและระบบลำเลียงหน่อผ่านถัง

- ระยะเวลาการแช่ : ควรแช่หน่อพันธุ์ในสารละลายตามระยะเวลาที่เหมาะสมตามคำแนะนำ โดยทั่วไปจะใช้เวลาประมาณ ๒-๓ นาที เพื่อให้สารเคมีซึมเข้าสู่หน่ออย่างทั่วถึง

๔. การจัดการหลังการซบ : เมื่อนำหน่อ/จุกขึ้นจากเครื่องซบแล้ว ควรนำไปปลูกในแปลงที่เตรียมไว้ทันที หากไม่สามารถปลูกได้ทันที ควรกระจายหน่อออกไม่ให้กองซ้อนกัน เพื่อป้องกันการเกิดความร้อนสะสมและความอับชื้น ซึ่งอาจส่งผลให้หน่อ/จุกเน่าเสียได้

สารเคมีและอัตราส่วนในการซบหน่อ/จุกสับประรด

ชื่อสารเคมี	อัตราส่วนการใช้	สาเหตุการใช้
มาลาไรออน	๕๐ มล./น้ำ ๒๐ ลิตร	ป้องกันเพลี้ยแป้ง
ไดอาซินอล	๕๐ มล./น้ำ ๒๐ ลิตร	ป้องกันเพลี้ยแป้ง
อาลิเอท	๘๐-๑๐๐ มล./น้ำ ๒๐ ลิตร	ป้องกันเชื้อรา
เมธาแลกซิล	๒๐-๔๐ มล./น้ำ ๒๐ ลิตร	ป้องกันเชื้อรา

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ต้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

การลดต้นทุนการผลิตโดยลดการใช้ปุ๋ยเคมี อิงหลักวิชาการเกี่ยวกับการใช้ปุ๋ยในปริมาณที่เหมาะสม เช่น การเตรียมดิน การตรวจวิเคราะห์ดิน เพื่อไม่ให้มีสารเคมีตกค้างในดินและผลผลิต รวมทั้งไม่ให้นิมีปริมาณธาตุอาหารบางตัวสูงเกินไปส่งผลให้ดินมีคุณสมบัติไม่เหมาะสมต่อการทำการเกษตรในรอบการผลิตครั้งถัดไป

การเตรียมดินและการตรวจวิเคราะห์ดิน

๑. หากแปลงปลูกเคยผ่านการปลูกสับประรด ควรทำการสับใบสับประรดและต้นสับประรดทิ้งไว้อย่างน้อย ๑ เดือน (เพื่อผลลัพธ์ที่ดีควรทิ้งไว้ ๒-๓ เดือน)

๒. หากมีวัชพืชขึ้นหลังจากสับใบสับประรด (วัชพืชพวกมีรากเหง้า/หัวใต้ดิน) ควรพ่นสารกำจัดวัชพืช ทิ้งไว้ ๗-๑๐ วัน

๓. ไถดินผานหมก หรือผาน ๓ ๑ ครั้ง ตากดินไว้ ๗-๑๐ วัน พรวันดิน ๑ ครั้ง ด้วยผาน ๗ และกำจัดวัชพืชทุกชนิด
๔. ทำแนวปลูกหรือยกแปลงปลูกให้สูงประมาณ ๑๕ เซนติเมตร
๕. หากพื้นที่มีความลาดเอียงมากกว่า ๓% ต้องทำร่องระบายน้ำรอบแปลงเพื่อป้องกันการชะล้างหน้าดิน
๖. เก็บตัวอย่างดินเพื่อตรวจวิเคราะห์หาปริมาณธาตุอาหารต่างๆ เช่น ไนโตรเจน (N), ฟอสฟอรัส (P), โพแทสเซียม (K), แคลเซียม (Ca), แมกนีเซียม (Mg), และค่าความเป็นกรด-ด่าง (pH) เพื่อนำค่าวิเคราะห์ดินมาใช้ในการคำนวณปุ๋ยตามคำแนะนำหลักวิชาการ

ขั้นตอนการใส่ปุ๋ยสับประรด				
ครั้งที่	ช่วงเวลาการให้ปุ๋ย	สูตรปุ๋ย	อัตราการใช้	วิธีการ
๑	การเตรียมดิน	ปุ๋ยอินทรีย์หรือปุ๋ยคอกผสมกับปุ๋ยหินฟอสเฟต (๐-๓-๐)	ปุ๋ยอินทรีย์หรือปุ๋ยคอก ๑ ตัน ผสมกับปุ๋ยหินฟอสเฟต (๐-๓-๐) ๕๐-๑๐๐ กก./ไร่	โรยตามแนวร่องปลูก
๒	หลังปลูก ๑-๒ เดือน	ปุ๋ยสูตร (๒๑-๐-๐) หรือ สูตร (๑๖-๒๐-๐)	๗-๑๐ กรัม/ต้น	ใส่ชิดโคน
๓	หลังปลูก ๔-๖ เดือน	ปุ๋ยสูตรโพแทสเซียมสูง (๑๕-๕-๒๐), (๑๔-๙-๑๒)	๑๐ กรัม/ต้น	ใส่บริเวณกาบใบล่าง(มีน้ำขัง)
๔	ก่อนบังคับผล ๑-๒ เดือน	เพิ่มธาตุอาหารรองและธาตุอาหารเสริม (แคลเซียม+โบรอน)	๓๐๐ กรัม/น้ำ ๘๐๐ ลิตร	ฉีดพ่นทางใบ
๕	หลังบังคับผล ๓ เดือน	โพแทสเซียมคลอไรด์ (๐-๐-๖๐)	๗-๑๐ กรัม/ต้น	ใส่บริเวณกาบใบล่างสุด

ปัญหา	เทคโนโลยีที่ใช้	หลังใช้เทคโนโลยี
๑. สภาพดินเป็นกรด	ใช้ปูนโดโลไมต์	ดินมีค่า pH ๖.๐-๖.๕ หรือ “กรดอ่อนๆ” เป็นช่วงที่เหมาะสมสำหรับการปลูกสับปะรดทำให้สามารถเอาธาตุอาหารไปใช้ได้มากที่สุด
๒. ดินขาดอินทรีย์วัตถุ	ใช้ขี้ไก่ ใช้แกลบ ใส่แล้วไถกลบ	มีเนื้อดิน มีอินทรีย์วัตถุมากขึ้น โครงสร้างดินเหมาะสมกับการปลูกสับปะรด
๓. ปัญหาโรคเหี่ยว	๑. คัดต้นพันธุ์ให้เหมือนกัน คัดต้นพันธุ์ให้ไม่เป็นโรค ๒. ใช้หน่อพันธุ์จุก ต้องได้จากแหล่งที่ปลอดโรค และทำการจุ่มสารเคมีป้องกันและกำจัดก่อนปลูก	โรคเหี่ยวในสับปะรดลดน้อยลง
๔. ปัญหาต้นทุนการผลิตมีราคาสูงขึ้น	ใช้น้ำหมักชีวภาพทำเอง	ลดค่าใช้จ่ายในการใช้ปุ๋ยเคมีทำให้สามารถลดต้นทุนการผลิตได้

หากเทียบค่าใช้จ่ายต้นทุนในการปลูกสับปะรด พบว่ามีการใช้ปุ๋ยเคมีลดลงจากเดิมมีการใช้ปุ๋ยเคมี ๓ ครั้ง ลดเหลือ ๒ ครั้ง ส่งผลให้เกิดการลดต้นทุนปุ๋ยเคมี แต่เนื่องจากราคาปุ๋ยเคมีมีราคาสูงขึ้นทุกปี ทำให้ไม่สามารถวิเคราะห์ได้ถึงปริมาณต้นทุนที่ลดลงได้เป็นจำนวนที่แน่นอน

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติมเพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๓ ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑)สับปะรด..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๒๐...ไร่.....(ไร่-งาน-วา)

๑.๒)พืชผัก..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๐.๕ งาน.....(ไร่-งาน-วา)

๑.๓)ผลไม้..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๐.๕ งาน.....(ไร่-งาน-วา)

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๑.....ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑)ปลาดุก..... จำนวน.....๕.....(ตัว)

- ๒.๒) จำนวน.....(หน่วย.....)
- ๒.๓) จำนวน.....(หน่วย.....)
- ๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๑ ชนิด ประกอบด้วย
- ๓.๑) ...ไก่ไข่..... จำนวน.....๑๐.....(ตัว)
- ๓.๒) จำนวน..... (ตัว)
- ๓.๓) จำนวน..... (ตัว)
- ๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....-.....ชนิด ประกอบด้วย
- ๔.๑) จำนวน.....(หน่วย.....)
- ๔.๒) จำนวน.....(หน่วย.....)
- ๔.๓) จำนวน.....(หน่วย.....)
- ๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุดันทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)
- ๑) สินค้าสับปะรด มีต้นทุนการผลิต ดังนี้
๑.๑) การเตรียมดิน	เป็นเงิน ๑,๕๕๐	บาท/ไร่
๑.๒) ค่าปลูกสับปะรด	เป็นเงิน ๒,๕๐๐	บาท/ไร่
๑.๓) ค่าห่อพันธุ์	เป็นเงิน ๑๒,๐๐๐	บาท/ไร่
๑.๔) ค่าฉีดยา ๒ ครั้ง	เป็นเงิน ๑,๕๐๐	บาท/ไร่
๑.๕) ค่าปุ๋ย(รวม)	เป็นเงิน ๑๐,๕๐๐	บาท/ไร่
๑.๖) ค่าเก็บเกี่ยว	เป็นเงิน ๓,๖๐๐	บาท/ไร่
รวมต้นทุนการผลิต ๓๑,๖๕๐	บาท/ไร่	
รายได้ ๓๖,๒๕๐	บาท/ไร่	
- ๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้
- ๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)
- ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....-.....
- เฉลี่ยรายได้วันละ.....-..... บาท/วัน
- ๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)
- ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....-.....
- เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ.....-..... บาท/สัปดาห์
- ๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)
- ได้จากอะไรบ้าง ระบุ พืชผัก
- เฉลี่ยรายได้เดือนละ ๓๐๐-๕๐๐ บาท/เดือน
- ๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)
- ได้จากอะไรบ้าง ระบุ สับปะรด
- เฉลี่ยรายได้ปีละ ๖๕๔,๕๐๐ บาท/ปี
- ๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)
๑. ศพก. ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐและภาคเอกชนอย่างต่อเนื่อง ทำให้สามารถเข้าถึงองค์ความรู้และเทคโนโลยีการเกษตรที่ทันสมัย ได้เป็นเกษตรกรต้นแบบช่วยสร้างความน่าเชื่อถือและความภาคภูมิใจให้กับ

ตนเองในฐานะผู้นำทางด้านการเกษตร และสามารถนำความรู้ที่ได้รับมาประยุกต์ใช้ในการผลิตของตนเอง ทำให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพสูงขึ้นและลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น

๒. เป็นแหล่งเรียนรู้ศูนย์กลางในการถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีทางการเกษตรให้กับเกษตรกรในชุมชนและผู้ที่มีสนใจด้านการเกษตร ชุมชนเกิดความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้ ส่งเสริมให้เกษตรกรในชุมชนมีรายได้เสริมจากการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและทฤษฎีใหม่ไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่ของตนเอง

๓. เกษตรกรรายอื่นได้เห็นการลดต้นทุนที่เป็นรูปธรรม มีการลดการใช้สารเคมีในพื้นที่การเกษตรได้ระดับหนึ่ง เกษตรกรในพื้นที่สามารถมาเรียนรู้เทคนิคนำความรู้ไปปรับใช้เพื่อลดความเสี่ยงจากโรคพืชหรือความผันผวนของราคาผลผลิต และยังเป็นแปลงสาธิตให้เกษตรกรที่สนใจได้ศึกษาเรียนรู้

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

เทคโนโลยีและนวัตกรรมต่างๆที่นำมาใช้ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชน การใช้น้ำหมักชีวภาพยังเป็นการปรับปรุงดิน ใช้มูลไก่ให้เป็นประโยชน์ไม่ให้เกิดกลิ่นเหม็น ลดของเสียจากภาคการเกษตร การใช้เครื่องขุดพรวนปุ๋ยสับปรดยังช่วยควบคุมปริมาณสารเคมีลงในดินและแหล่งน้ำใกล้เคียง

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

เกิดการอนุรักษ์ดินจากการส่งเสริมการใช้น้ำหมักชีวภาพเพื่อลดการใช้ปุ๋ยเคมี ลดการปนเปื้อนของสารเคมีในดินและแหล่งน้ำ การปลูกพืชให้เหมาะสมกับพื้นที่ เกิดการอนุรักษ์น้ำเกษตรกรได้เรียนรู้การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่าและใช้น้ำตามความเหมาะสม เกษตรกรใช้ทรัพยากรในพื้นที่ทำการเกษตรอย่างคุ้มค่า นอกจากนี้การไถกลบใบและเหง้าสับปรดยังเป็นการลดการเผาในพื้นที่การเกษตรและเป็นการเพิ่มปริมาณธาตุอาหารให้ดินได้เป็นอย่างดี

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

มีองค์ความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรในพื้นที่ สภาพพื้นที่ ความเหมาะสมของการปลูกพืชในพื้นที่ โดยดูข้อมูลของชนิดดินจากการวิเคราะห์ของพื้นที่ เพื่อให้เกิดการทำเกษตรที่ยั่งยืน และเกษตรกร/หน่วยงานต่างๆ สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนพัฒนาในพื้นที่และเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

ศพก. เป็นจุดเรียนรู้ รองรับการพัฒนา ศพก. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการเกษตร เป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดเทคโนโลยีและการทำการเกษตร มีแปลงสาธิตให้เกษตรกรมาศึกษาเรียนรู้การปลูกสับปรด มีการผลิตปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพพร้อมแจกจ่ายให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และยังเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

เป็นแหล่งให้คำปรึกษาด้านการเกษตร เช่น การผลิตปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพจากของเหลือภาคการเกษตร สามารถให้บริการการตรวจวิเคราะห์ดินเบื้องต้น เป็นแหล่งประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ในด้านการเกษตร เช่น กรมส่งเสริมการเกษตร กรมพัฒนาที่ดิน กรมประมง ฯลฯ

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

เป็นศูนย์กลางข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรของชุมชน มีบริการการให้คำปรึกษาและข้อมูลด้านวิชาการเกษตร เช่น การปรับปรุงดินตามผลวิเคราะห์ดิน การเลือกปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์ให้เหมาะสมกับพื้นที่ชุมชน การจัดการศัตรูพืช และเป็นจุดเชื่อมโยงด้านการเกษตรระหว่างหน่วยงาน

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่น่าองค์ความรู้ไปปฏิบัติได้อย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่น่าองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

ศพก. อำเภอนิคมน้ำจืดพัฒนา มีการขยายผลองค์ความรู้ในเรื่องของเศรษฐกิจพอเพียงและทฤษฎีใหม่ให้เป็นจุดเรียนรู้แก่เกษตรกรในพื้นที่และคณะศึกษาดูงาน เป็นสถานที่ในการประชุมคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่ ระดับอำเภอ เพื่อให้เกิดการบูรณาการร่วมกันในการดำเนินงานของ ศพก. และแปลงใหญ่ ไปจนถึงเกษตรกรในชุมชน เป็นจุดให้คำแนะนำข่าวสารด้านการเกษตร การตรวจวิเคราะห์ดินเบื้องต้นด้วยชุดทดสอบ มีแปลงสาธิตการปลูกสับปะรดโดยใช้น้ำหมักชีวภาพเพื่อลดต้นทุนการผลิต นอกจากนี้ศพก. อำเภอนิคมน้ำจืดพัฒนายังเป็นจุดให้หน่วยงานต่างๆมาใช้จัดอบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรในพื้นที่อีกด้วย

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่ ศพก. อำเภอนิคมน้ำจืดพัฒนามีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง เป็นแหล่งรวมองค์ความรู้และเทคโนโลยีการเกษตร ทำให้เกษตรกรสามารถเข้ามาศึกษาดูงานและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ได้โดยตรง นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งให้ความรู้ในชุมชนเกี่ยวกับการผลิตทางการเกษตรที่เหมาะสมกับพื้นที่ เช่น การปลูกสับปะรด และมีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานต่างๆ เช่น สถานีพัฒนาที่ดิน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรระยอง สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ระยอง และหน่วยงานอื่นๆของรัฐ รวมทั้งสถานศึกษาและบริษัทเอกชน

๔.๑.๔ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

มีบทบาทในการเป็นผู้นำการบริหารจัดการ การบูรณาการและการดำเนินงานขับเคลื่อนกิจกรรมต่างๆของ ศพก. เป็นผู้นำทางความคิดและการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่เกษตรกร เป็นตัวกลางในการประสานงานของ ศพก. และศพก. เครือข่าย รวมทั้งหน่วยงานต่างๆในด้านการเกษตร (หน่วยงานภายใต้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์และหน่วยงานภาคี)

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. คือ การได้มีโอกาสเป็นส่วนหนึ่งของการขับเคลื่อนการทำเกษตรของชุมชน ได้เป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของชุมชน สามารถร่วมแก้ไขปัญหาและได้เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาของชุมชน

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

ในรูปแบบทางการคือการเป็นประธาน ศพก. ทั้งระดับอำเภอและระดับจังหวัด ซึ่งเป็นตำแหน่งที่จะต้องมีความรู้ ความเสียสละ และความเป็นผู้นำ นอกจากนี้ยังดำรงตำแหน่งในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเป็นตัวแทนประชาชนในชุมชน ส่วนการเป็นผู้นำในรูปแบบไม่เป็นทางการคือการเป็นพี่เลี้ยง เป็นเกษตรกรและเป็นครูอาสาต่าง ๆ ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการหรือไม่เป็นทางการก็พร้อมที่จะให้ความรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ให้กับเกษตรกรในชุมชนและผู้ที่สนใจได้เป็นอย่างดี

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

๑. เสียสละเวลาส่วนตัวเพื่อถ่ายทอดความรู้ เทคนิค และประสบการณ์ต่างๆที่เกี่ยวกับการเกษตร

๒. เสียสละพื้นที่และทรัพยากรส่วนตัวในการจัดตั้ง ศพก. เพื่อให้เป็นแหล่งศึกษา เรียนรู้ ศึกษาดูงานของคนในชุมชนและผู้สนใจ

๓. เป็นผู้นำทางด้านการเกษตรในการเสนอแนวทางการพัฒนาและแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานด้านการเกษตรในพื้นที่

๔. ร่วมกิจกรรมสำคัญทางการเกษตรของทุกหน่วยงานสม่ำเสมอ ให้ความสำคัญต่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรม

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

ความอดทนเป็นองค์ประกอบของความสำเร็จ ไม่ว่าเราจะทำอะไรขอให้มีความอดทนกับในทุกๆเรื่อง แล้วทุกอย่างจะประสบความสำเร็จในไม่ช้า

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

- นายวิชัย ไพโรจน์ ประธาน ศพก.
- สมาชิกเครือข่าย ศพก.
- สมาชิกแปลงใหญ่
- เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอนิคมพัฒนา

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

กระบวนการถอดบทเรียน มีการกำหนดประเด็น การสัมภาษณ์ตัวต่อตัว การสัมภาษณ์แบบกลุ่ม รวบรวมข้อมูลจากผู้เข้าร่วมเวที นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ และจัดทำในรูปแบบเอกสารการถอดบทเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการถอดบทเรียน มีการสัมภาษณ์ การระดมสมอง การสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูล และภาพถ่าย

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

ข้อเสนอแนะ คือ เจ้าหน้าที่ผ่านการอบรมหลักสูตรเบื้องต้นของการเป็นนักส่งเสริม ต้องมีการทบทวนทักษะ การจัดเวทีเพื่อให้เกิดความเข้าใจและความคล่องตัวในการดำเนินกิจกรรม

*****หมายเหตุ** ๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ

๒. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้อง ในการดำเนินงานของ ศพก.

ภาคผนวก

แผนที่ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอนิคมพัฒนา

